

საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს

სკოპინგის დასკვნა N 13

25.03.2022

საერთო მონაცემები:

საქმიანობის დასახელება: სახიფათო ნარჩენების ინსინერაციის საწარმოს მოწყობა-ექსპლუატაცია;

საქმიანობის განმახორციელებელის დასახელება და მისამართი: შპს „შავი ზღვის ტერმინალი“, ხობის მუნიციპალიტეტი, სოფ. ყულევი;

საქმიანობის განხორციელების ადგილი: ხობის მუნიციპალიტეტი, სოფ. ყულევი;

განცხადების შემოსვლის თარიღი: 10.02.2022;

მონაცემები სკოპინგის ანგარიშის შემდგენელის შესახებ: შპს „ჯეონეიჩარ კორპორაცია“;

ძირითადი საპროექტო მონაცემები:

სკოპინგის დასკვნის მიღების მიზნით საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროში შპს „შავი ზღვის ტერმინალი“ მიერ წარმოდგენილია, ხობის მუნიციპალიტეტის სოფ. ყულევაში სახიფათო ნარჩენების ინსინერაციის საწარმოს მოწყობა-ექსპლუატაციის სკოპინგის ანგარიში.

სკოპინგის ანგარიშის მიხედვით, შპს „შავი ზღვის ტერმინალი“ (ს.კ 204892170), ხობის მუნიციპალიტეტში, მის საკუთრებაში არსებულ არასასოფლო-სამეურნეო მიწის ნაკვეთზე - ყულევის ნავთობისა და ნავთობპროდუქტების გადასატვირთი საზღვაო ტერმინალის (საკ. კოდი: 45.15.21.065) ტერიტორიაზე გეგმავს ინსინერაციის საწარმოს მოწყობასა და ექსპლუატაციას. ინსინერატორის განთავსების ტერიტორიის GPS კოორდინატებია: X-717778, Y-4682136). ყულევის საზღვაო ტერმინალის ტერიტორია მოქცეულია შავი ზღვის, მდ. ხობისწყალისა და მდ. ცივას შორის. ინსინერატორის განთავსების ტერიტორიის გარშემო ტერმინალის საწარმოო ზონაა, სადაც განლაგებულია სხვადასხვა საწარმოო ობიექტი. სკოპინგის ანგარიშში აღნიშნულია, რომ ინსინერატორის განთავსების წერტილიდან უახლოესი საცხოვრებელი სახლი (სოფ. ყულევი) ჩრდილო-აღმოსავლეთით - 720 მეტრის დაშორებით მდებარეობს, თუმცა ელექტრონული გადამოწმების შედეგად დადგინდა, რომ ტერიტორიიდან სამხრეთით - 380 მეტრში ფიქსირდება შენობა-ნაგებობა (GPS: X-718114.00; Y - 4681971.00; X-718124.00; Y - 4681973.00; X-718118.00; Y - 4681962.0; X-718127.00; Y - 4681967.00), რომლის ფუნქციური დატვირთვა საჭიროებს დაზუსტებას. საპროექტო ტერიტორია მდ. ცივამდე 180 მეტრით, ხოლო დაცული ტერიტორიის საზღვრამდე 190 მეტრითაა დაშორებული.

სკოპინგის ანგარიშში განხილულია პროექტის ალტერნატიული ვარიანტები. მათ შორის, ადგილმდებარეობის სამი ალტერნატიული ვარიანტი (ყულევის საზღვაო ტერმინალის ტერიტორიის ცენტრალური ნაწილი - I; სამხრეთ ნაწილი - II და ჩრდილოეთ ნაწილი - III), საიდანაც უპირატესობა მიენიჭა ტერმინალის სამხრეთ ნაწილში არსებულ ტერიტორიას (II). სკოპინგის ანგარიშის თანახმად, II ალტერნატივა შეირჩა, ვინაიდან ტერიტორია ტერმინალში არსებული ემისიების

სხვა წყაროებიდან და ავარიული სიტუაციების მხრივ შედარებით მაღალმგრძობიარე უბნიდან დაშორებულია, ამასთან სხვა ალტერნატივებთან შედარებით მეტი მანძილითაა დაცილებული საცხოვრებელი სახლიდან. აღსანიშნავია, რომ უახლოეს მოსახლემდე მანძილი შესაძლოა არ იყოს რელევანტური შერჩეული ალტერნატივის დასაბუთებისთვის, ვინაიდან, შერჩეული ალტერნატიული ლოკაციიდან 380 მეტრში ფიქსირდება შენობა-ნაგებობა, რომელიც შესაძლოა წარმოადგენდეს საცხოვრებელ სახლს. მნიშვნელოვანია გზშ-ის ეტაპზე წარმოდგენილი იქნეს საპროექტო ადგილმდებარეობის ალტერნატივების დეტალური (მრავალკრიტერიუმიანი) ანალიზი, შერჩეული ლოკაციის გარემოსდაცვითი დასაბუთებით. ამასთან, დასაზუსტებელია ინფორმაცია ტექნოლოგიური ალტერნატივების შესახებ, მათ შორის გზშ-ის ეტაპზე წარმოდგენილი უნდა იქნეს ნარჩენების მართვის (მაგ: გადამუშავება) ალტერნატივების შესახებ ინფორმაცია შერჩეული მეთოდის გარემოსდაცვითი უპირატესობის დასაბუთების მითითებით. არაქმედების ალტერნატივა, როგორც სკოპინგის ანგარიშიდან დგინდება, უარყოფილ იქნა ეკონომიკური და გარემოსდაცვითი საკითხების გათვალისწინებით.

სკოპინგის ანგარიშის თანახმად, ყულევის ნავთობისა და ნავთობპროდუქტების გადასატვირთი საზღვაო ტერმინალის ტერიტორიაზე წარმოქმნილი სახიფათო ნარჩენების ინსინერაციისთვის შერჩეულია კომპანია „აგრო ალიანსის“ მიერ წარმოებული დიზელის ინსინერატორი - „ECO-1000“, რომლის მაქსიმალური წარმადობა - 260 კგ/სთ შეადგენს (საპროექტო წარმადობით საშუალოდ - 240 კგ/სთ). ინსინერატორი იმუშავებს 320 დღე და 800 საათი წელიწადში. ინსინერაციას დაქვემდებარებული ნარჩენების შესაძლო რაოდენობა გაანგარიშებულია საპროექტო დანადგარის მაქსიმალური წარმადობის პირობებში. კერძოდ, წლის განმავლობაში დამუშავდება (260 კგ/სთ × 800 სთ/წელ) 208 000 კგ/წელ ანუ 208 ტ/წელ ნარჩენი. მნიშვნელოვანია გზშ-ის ეტაპზე დაზუსტდეს ინფორმაცია კონკრეტულად საპროექტო ინსინერატორისათვის გათვალისწინებული სამუშაო რეჟიმისა და წარმადობის შესახებ. სკოპინგის ანგარიშის თანახმად, ინსინერაციის შედეგად წარმოქმნილი ნაცრის რაოდენობა, მაქსიმალური წარმადობის პირობებში, წლის განმავლობაში იქნება - 10,4 ტ.

საპროექტო ინსინერატორში დაგეგმილია სახიფათო ნარჩენების ინსინერაცია. სკოპინგის ანგარიშის მიხედვით, ასევე ინსინერაციას შესაძლოა დაემატოს სხვადასხვა ტიპის არასახიფათო ნარჩენი. სკოპინგის ანგარიშში ცხრილის სახით მოცემულია ინსინერაციას დაქვემდებარებული სახიფათო, მათ შორის არასახიფათო ნარჩენების შესახებ ინფორმაცია, ნარჩენების კოდებისა და დასახელების მითითებით.

სკოპინგის ანგარიშში წარმოდგენილია ინსინერატორის ძირითადი ტექნიკური მახასიათებლების შესახებ ინფორმაცია. ამასთან, მოცემულია საპროექტო ინსინერატორის სქემა, შესაბამისი ექსპლიკაციით. სკოპინგის ანგარიშის შესაბამისად ინსინერაციის წვის კამერის ტევადობა - მაქს. 1100 კგ-ს შეადგენს. წვის დროს ტემპერატურა მიაღწევს 800-1200°C. გამფრქვევი მილის სიმაღლე იქნება - 3,1 მ, ხოლო დიამეტრი - 0,29. ინსინერატორის ფუნქციონირების პროცესში დიზელის მაქსიმალური ხარჯი იქნება -20 ლ/სთ.

სკოპინგის ანგარიშის შესაბამისად, ყულევის საზღვაო ტერმინალის ტერიტორიაზე წარმოქმნილი სხვადასხვა ტიპის ნარჩენის წინასწარი დასაწყობება დაგეგმილია 140 მ² ფართობის სათავსოში (№5 სარეზერვუარო პარკის ჩრდილო-აღმოსავლეთით) და ეტაპობრივად გადავა ინსინერატორის ტერიტორიაზე. საწარმოს ტექნოლოგიური პროცესის შესაბამისად ინსინერატორის ფუნქციონირების I ეტაპზე დაგეგმილია ნარჩენების წინასწარი მანიპულაციების გარეშე (სორტირება, დოზირება) ჩატვირთვა (ხელით ან ელექტრო-ამწით) II ეტაპი გულისხმობს ინსინერატორის ამოქმედებას რა დროსაც, პირველ რიგში სანთურებში დარჩენილი (წინა დაწვის დროს) ნაცრის გაწმენდის მიზნით, ხორციელდება ჰაერის შებერვა, ხოლო შემდეგ ირთვება წვის რეჟიმი. წვის რეჟიმი შედგება ორი ციკლისგან (წვის ტემპერატურის აწევა; ტემპერატურის შენარჩუნება). ინსინერაციის პროცესი მიმდინარეობს 1 000°C-მდე ტემპერატურის პირობებში. მთავარი წვის კამერაში მიმდინარეობს ნარჩენების დაფერფლა ან დაწვა, ხოლო დამატებითი წვის კამერის (წვის მაქსიმალური ტემპერატურა 1 200 °C) ფუნქციაა ძირითადი კამერიდან ამომავალი ნამწვი აირების სრული წვა და ჟანგვა, რაც ალისა და ჟანგბადის მიწოდების რეგულაციით ხორციელდება; III ეტაპზე, ინსინერატორის მუშაობის დასრულების და გაციების (300-400 გრადუსზე ქვემოთ) შემდეგ, ორივე წვის კამერის ლუკიდან ხდება ნაცრის დაცლა. ინსინერაციის შედეგად წარმოქმნილი ნაცრის დროებითი შენახვისთვის გამოყენებული იქნება მეტალის კასრები, რომლებიც დასაწყობდება ზემოხსენებულ 140 მ² სათავსოში, ცალკე გამოყოფილ უბანზე (სკოპინგის ანგარიშის თანახმად, აღნიშნული სათავსიდან საცხოვრებელ სახლამდე მანძილი 130 მეტრს, ხოლო მდ. ცივამდე 30 მეტრს შეადგენს).

ინსინერატორის მოწყობის ეტაპი 1 თვე გაგრძელდება და სამშენებლო სამუშაოებს არ საჭიროებს. ინსინერატორი ტერიტორიაზე აიწყობა და დაიდგმება მყარი ზედაპირის მქონე უბანზე. საპროექტო ინსინერატორის გვერდით, საძირკვლების მოწყობის გარეშე განთავსდება დიზელის სამარაგო რეზერვუარი. **მნიშვნელოვანია გზმ-ის ეტაპზე დაზუსტდეს დიზელის სამარაგო რეზერვუარის მოცულობის, ასევე ნავთობპროდუქტების გარემოში მოხვედრის პრევენციის მიზნით, რეზერვუარის განთავსების ადგილზე გათვალისწინებული ღონისძიებების შესახებ ინფორმაცია.**

სკოპინგის ანგარიშის მიხედვით, დაგეგმილი საქმიანობის განხორციელების პროცესში წყალმომარაგება და წყალარინება განხორციელდება ყულევის საზღვაო ტერმინალის ინფრასტრუქტურის გამოყენებით. ინსინერატორის მოწყობისა და ექსპლუატაციის ეტაპზე წყლის გამოყენება დაგეგმილია სასმელ-სამეურნეო მიზნით. დოკუმენტის თანახმად, გარდა აღნიშნულისა, წყლის გამოყენება გათვალისწინებულია ინსინერატორის წინ არსებული მოედნის პერიოდული (ყოველი სამუშაო ციკლის დასრულების შემდგომ) მოსუფთავებისთვის (0,05 მ³/წელ). **დაზუსტებას საჭიროებს დასუფთავების/მორეცხვის შედეგად წარმოქმნილი ჩამდინარე წყლების მართვის საკითხები.** სკოპინგის ანგარიშის მიხედვით, სამეურნეო-ფეკალური წყლები ჩაშვებული იქნება ტერმინალის საკანალიზაციო, ხოლო სანიაღვრე წყლები სანიაღვრე წყალარინების სისტემაში. ვინაიდან ნარჩენების და ნაცრის დროებითი დასაწყობების ადგილები იქნება დახურული, ამასთან გამოყენებული იქნება ჰერმეტიკული კონტეინერები, სანიაღვრე წყლების დაბინძურება მოსალოდნელი არ არის.

სკოპინგის ანგარიშში წარმოდგენილია პროექტის განხორციელებით გარემოს სხვადასხვა კომპონენტებზე მოსალოდნელი ზემოქმედების შესახებ ინფორმაცია.

ასევე ზოგადი ინფორმაცია იმ ღონისძიებების შესახებ, რომელიც გათვალისწინებულია უარყოფითი ზემოქმედების თავიდან აცილებისთვის, შემცირებისთვის ან/და შერბილებისათვის. პროექტის ფარგლებში, გარემოზე მოსალოდნელი ზემოქმედება ძირითადად დაკავშირებულია ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურებასთან (რომლის ეფექტი შესაძლებელია გასცდეს საწარმოო ზონის საზღვრებს), ასევე საწარმოო პროცესის თანმდევი ნარჩენის (ნაცრის) წარმოქმნასა და მის არასათანადო მართვასთან.

წარმოდგენილი დოკუმენტის თანახმად, სკოპინგის ანგარიშის მომზადების ეტაპზე ჩატარებული მავნე ნივთიერებების ემისიების წინასწარი გაანგარიშების შედეგად ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა გამოყოფის სტაციონარულ წყაროებად მიიჩნევა ინსინერატორი (გ-1) და დიზელის საწვავის რეზერვუარი (გ-2). სკოპინგის ანგარიშის თანახმად, წინასწარი გაანგარიშებისთვის გათვალისწინებული იქნა უარესი სცენარი და მოსახლეობამდე დაშორების მანძილად აღებულ იქნა - 540 მ. მიღებული შედეგების მიხედვით მავნე ნივთიერებების მოსალოდნელი მაქსიმალური კონცენტრაციები დაბალია დასაშვებ მნიშვნელობებზე. გზმ-ის ეტაპზე მნიშვნელოვანია დაზუსტდეს სკოპინგის ანგარიშში წარმოდგენილი გაანგარიშება, საპროექტო ტერიტორიიდან 380 მეტრში იდენტიფიცირებულ შენობა-ნაგებობასთან მიმართებაში, რომელიც შესაძლოა წარმოადგენდეს საცხოვრებელ სახლს. ამასთან, დეტალური გაანგარიშების პროცესში გათვალისწინებული უნდა იქნეს ყულევის საზღვაო ტერმინალის ტერიტორიაზე მოქმედი ემისიების სხვა წყაროები.

ინსინერაციის საწარმოში ხმაურის გავრცელების წყარო - ჰაერის შემბერი ვენტილატორი, ჩამონტაჟებული იქნება ინსინერატორის კორპუსში, რაც მაქსიმალური დატვირთვით ფუნქციონირების პირობებში შეამცირებს ხმაურსა და ვიბრაციას. მაქსიმალური დატვირთვით ფუნქციონირების დროს ინსინერატორიდან 5 მ-ის მანძილზე ხმაურის დონე დაახლოებით შეადგენს 30-40 დბა-ს.

სკოპინგის ანგარიშის თანახმად, ინსინერატორის, დიზელის სამარაგო რეზერვუარის და ნარჩენების შენახვის სათავსოს მყარ ზედაპირზე განლაგება შეამცირებს გრუნტის წყლებზე ზემოქმედებას. პროექტის ფარგლებში ნიადაგის ნაყოფიერ ფენაზე და ბიოლოგიურ გარემოზე ზემოქმედება არ იქნება მნიშვნელოვანი, ვინაიდან საქმიანობის განხორციელება დაგეგმილია ანთროპოგენური ზემოქმედებით სახეცვლილ ტერიტორიაზე.

პროექტის ფარგლებში მოსალოდნელია კუმულაციური ზემოქმედება ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურების კუთხით, რაც განპირობებულია ყულევის საზღვაო ტერმინალის ტერიტორიაზე უკვე არსებული მავნე ნივთიერებების ემისიების სტაციონარული წყაროების არსებობით. სკოპინგის ანგარიშში განმარტებულია, რომ ზემოხსენებული გაფრქვევის წყაროები მეტწილად კონცენტრირებულია საწარმოო ზონის ჩრდილოეთ ნაწილში, ინსინერატორის მოწყობა კი დაგეგმილია ტერიტორიის სამხრეთ ნაწილში. მნიშვნელოვანია გზმ-ის ეტაპზე წარმოდგენილი იქნეს კუმულაციური ზემოქმედების დეტალური შეფასება, მიმდებარედ არსებული სხვა წყაროების გათვალისწინებით.

საწარმოო პროცესის თანმდევ ნარჩენს წარმოადგენს ინსინერაციის შედეგად მიღებული ნაცარი, რომელიც საჭიროებს სათანადო მართვის ღონისძიებების დაგეგმვას. სკოპინგის ანგარიშის შესაბამისად, ლაბორატორიული ანალიზის შედეგებით თუ ნაცარში ტოქსიკური ელემენტების შემცველობა დააკმაყოფილებს ნორმებით გათვალისწინებულ დაბალ პარამეტრებს, განთავსდება საყოფაცხოვრებო ნარჩენების პოლიგონზე, ხოლო თუ ნაცარში დაფიქსირდა ტოქსიკური ელემენტების მაღალი შემცველობა გადაეცემა სახიფათო ნარჩენების მართვაზე შესაბამისი ნებართვის მქონე კომპანიას. **გზმ-ის ეტაპზე დაზუსტებას, დეტალურ განმარტებას საჭიროებს საწარმოში წარმოქმნილი ნაცრის მართვის კონკრეტული საკითხები, მათ შორის ნაცრის საბოლოო განთავსების შესახებ ინფორმაცია.**

ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე სამინისტრომ უზრუნველყო წარმოდგენილი სკოპინგის ანგარიშის და საჯარო განხილვის შესახებ ინფორმაციის კანონმდებლობით დადგენილი წესით გავრცელება, მათ შორის ინფორმაცია განთავსდა სამინისტროს ოფიციალურ ვებგვერდზე, სსდ გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტის რეგიონული წარმომადგენლების მიერ განცხადებები განთავსდა საქმიანობის განხორციელების სიახლოვეს - ინფორმაციის გავრცელების დამკვიდრებულ ადგილებზე. ინფორმაცია გამოქვეყნდა, ასევე სსიპ გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრის ვებგვერდზე და გადაიგზავნა ცენტრის გამომწერებთან ელ. ფოსტის მეშვეობით. სკოპინგის ანგარიშთან დაკავშირებით საჯარო განხილვა გაიმართა 2022 წლის პირველ მარტს, ხობის მუნიციპალიტეტის, სოფ. ყულევის ადმინისტრაციული ერთეულის შენობაში. საჯარო განხილვას ესწრებოდნენ საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს, შპს „შავი ზღვის ტერმინალი“, შპს „ჯეონეიჩარ კორპორაციისა“ და ადმინისტრაციული ერთეულის წარმომადგენლები, ასევე სოფელი ყულევის მოსახლეობა. საჯარო განხილვაზე მოსახლეობის მიერ დაფიქსირებული შენიშვნები ძირითადად ეხებოდა საწარმოს ფუნქციონირების შედეგად ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურებას. საჯარო განხილვის მსვლელობისას შპს „ჯეონეიჩარ კორპორაციის“ წარმომადგენელმა მოსახლეობას განუმარტა, რომ ატმოსფერულ ჰაერში გაფრქვეულ მავნე ნივთიერებათა წინასწარი ანგარიშის მიხედვით ზღვრულად დასაშვები კონცენტრაციები არ აჭარბებს დასაშვებ ნორმებს. ამასთან, მისი განმარტებით, გზმ-ის ეტაპზე განისაზღვრება შემარბილებელი ღონისძიებები გარემოზე მოსალოდნელი ზემოქმედების ყველა, მათ შორის ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურების მიმართულებით. საჯარო განხილვაზე მოსახლეობის ნაწილის უკმაყოფილება გამოიწვია შერჩეული ინსინერატორის მოდელმა. მოსახლეობის განცხადებით, არაერთი ფაქტი დაფიქსირდა, როდესაც საწარმოებში რუსულმა დანადგარმა ვერ გაამართლა. საკონსულტაციო კომპანიის წარმომადგენელმა განმარტა, რომ ბაზრის მოძიების დროს, სხვა ქვეყნის მიერ წარმოებული ალტერნატიული ინსინერატორიც იქნა შესწავლილი, თუმცა საპასპორტო მონაცემებისა და რეკომენდაციების გათვალისწინებით, რუსეთში წარმოებული დანადგარი შეირჩა. სკოპინგის ანგარიშის საჯარო განხილვაზე გამოთქმული შენიშვნები/მოსაზრებები და შესაბამისი პასუხები/განმარტებები აისახა საჯარო განხილვის ოქმში.

ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე, დაგეგმილ საქმიანობასთან დაკავშირებით სამინისტროში წერილობითი შენიშვნები/მოსაზრებები არ წარმოდგენილა.

სკოპინგის ანგარიშის თანახმად, შესწავლილ იქნა საპროექტო ტერიტორია, ხოლო ჩატარებული სამუშაოების შედეგად მოხდა გარემოზე და ადამიანის ჯანმრთელობაზე მოსალოდნელი ძირითადი ზემოქმედების წყაროების, სახეებისა და ობიექტების იდენტიფიცირება. სკოპინგის პროცედურის შედეგად სამინისტროს მიერ განსაზღვრული და დადგენილი იქნა დაგეგმილი საქმიანობის გზშ-ის ანგარიშის მომზადებისათვის საჭირო კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის ჩამონათვალი, ასევე გზშ-ის პროცესში დეტალურად შესასწავლი ზემოქმედებების საკითხები.

გზშ-ს ანგარიშის მომზადებისათვის საჭირო კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის ჩამონათვალი

1. **გზშ-ის ანგარიშში უნდა მოიცავდეს** „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-10 მუხლის მე-3 ნაწილით დადგენილ ინფორმაციას;
2. **გზშ-ის ანგარიშს უნდა დაერთოს** „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-10 მუხლის მე-4 ნაწილით განსაზღვრული დოკუმენტაცია;
3. **გზშ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს** სკოპინგის ანგარიშში მითითებული (განსაზღვრული, ჩასატარებელი) კვლევების შედეგები, მოპოვებული და შესწავლილი ინფორმაცია, გზშ-ის პროცესში დეტალურად შესწავლილი ზემოქმედებები და შესაბამისი შემცირების/შერბილების ღონისძიებები;

3.1 გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის მე-10 მუხლის მე-2 ნაწილის შესაბამისად გზშ-ის ანგარიშში ხელმოწერილი უნდა იყოს იმ პირის/პირების მიერ, რომელიც/რომლებიც მონაწილეობდა/მონაწილეობდნენ მის მომზადებაში, მათ შორის, კონსულტანტის მიერ;

4. გზშ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს:

- პროექტის აღწერა;
- პროექტის განხორციელების საჭიროების დასაბუთება;
- საპროექტო ტერიტორიის აღწერა, მათ შორის საქმიანობის განხორციელების ადგილის საკადასტრო კოდი და GPS კოორდინატები, Shp ფაილებთან ერთად;
- საპროექტო ტერიტორიის გარემოს არსებული მდგომარეობის ანალიზი;
- საპროექტო ობიექტის გენერალური გეგმა, შესაბამისი აღნიშვნებით და ექსპლიკაციით, სადაც დატანილი იქნება საწარმოო დანადგარი, დამხმარე ტექნოლოგიური მოწყობილობები და ტექნოლოგიური უბნები (მათ შორის ნარჩენების და ნაცრის დროებითი დასაწყობების), გაფრქვევისა და ხმაურის წყაროები;
- საპროექტო ტერიტორიის სიტუაციური სქემა (შესაბამისი აღნიშვნებით, ფოტო მასალა);
- საპროექტო ობიექტიდან დაზუსტებული მანძილი უახლოეს მოსახლემდე, ზედაპირული წყლის ობიექტამდე, უახლოეს სამრეწველო ობიექტამდე;
- ინფორმაცია საპროექტო ტერიტორიიდან 500 მეტრის რადიუსში (მანძილების მითითებით) არსებული ნებისმიერი ტიპის სამრეწველო/საწარმოო ობიექტის და მათი ფუნქციური დატვირთვის შესახებ;

- პროექტის ალტერნატიული ვარიანტები, შესაბამისი დასაბუთებით. მათ შორის არაქმედების ალტერნატივა, ტექნოლოგიური ალტერნატივები, ობიექტის განთავსების ალტერნატივა და გარემოსდაცვითი თვალსაზრისით შერჩეული ალტერნატივების დასაბუთება. გზშ-ის ანგარიშის შესაბამის ქვეთავში, დეტალურად უნდა იქნეს დასაბუთებული საწარმოს განთავსების ასევე ტექნოლოგიური ალტერნატივებიდან შერჩეული ადგილმდებარეობის და ტექნოლოგიის გარემოსდაცვითი, სოციალური, ეკონომიკური და ტექნიკური უპირატესობები;
- ინსინერაციის საწარმოს მოწყობისა და ექსპლუატაციის შესახებ დეტალური ინფორმაცია;
- საპროექტო ინსინერატორის ტექნოლოგიური სქემა და ტექნოლოგიური ციკლი (მათ შორის ინსინერატორის საპასპორტო მონაცემები);
- საწარმოს ძირითადი ფიზიკური მახასიათებლები (სიმძლავრე, მასშტაბი, წარმადობა);
- დაზუსტებული ინფორმაცია პროექტით გათვალისწინებული ინსინერაციის საწარმოს წარმადობის (საათური, დღიური, წლიური) და სამუშაო რეჟიმის შესახებ;
- ინსინერაციის ტექნოლოგიური პროცესის დეტალური, თანმიმდევრული აღწერა, შესაბამისი სქემატური ნახაზების მითითებით;
- საპროექტო ინფრასტრუქტურული ობიექტების, და ტექნოლოგიური მოწყობილობების დეტალური აღწერა;
- ინფორმაცია ინსინერატორის კონსტრუქციის, მათ შორის, წვის კამერების ფუნქციონირების რეჟიმებისა და მათში განვითარებული ტემპერატურის შესახებ;
- ინფორმაცია ინსინერაციას დაქვემდებარებული ნარჩენების საპროექტო ინსინერატორის ტერიტორიაზე მიწოდების შესახებ;
- დაზუსტებული ინფორმაცია ინსინერაციას დაქვემდებარებული ნარჩენების დროებითი დასაწყობების შესახებ. მათ შორის, ინფორმაცია დასაწყობების პირობების და ადგილის შესახებ;
- ინფორმაცია ინსინერაციის საწარმოში გამოყენებული საწვავის ტიპის შესახებ (საწვავის წლიური დანახარჯის მითითებით);
- დაზუსტებული ინფორმაცია დიზელის სამარაგო რეზერვუარის შესახებ, რეზერვუარის მოცულობისა და განთავსების პირობების მითითებით;
- ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურების მიზნით გათვალისწინებული აირგამწმენდი სისტემის მოწყობის საჭიროების შესახებ ინფორმაცია. მოწყობის შემთხვევაში ინფორმაცია აირგამწმენდი მოწყობილობის პარამეტრების შესახებ;
- საპროექტო ობიექტის წყალმომარაგების შესახებ დეტალური ინფორმაცია;
- სამეურნეო-ფეკალური წყლების მართვის საკითხების შესახებ ინფორმაცია;
- დაზუსტებული ინფორმაცია სანიაღვრე წყლების და მათი მართვის შესახებ;
- ინსინერატორის წინ არსებული მოედნის პერიოდული დასუფთავების/მორეცხვის შედეგად წარმოქმნილი დაბინძურებული წყლის მართვის საკითხების შესახებ დაზუსტებული ინფორმაცია;
- საპროექტო ობიექტის ფუნქციონირების დროს შესაძლო ავარიული სიტუაციების განვითარების აღწერა. მათ შორის, საწარმოს სახანძრო უსაფრთხოების საკითხები, ხანძარსაწინააღმდეგო ღონისძიებების მითითებით;

- ინფორმაცია საპროექტო ტერიტორიაზე გაბატონებული ქარების მიმართულების შესახებ (აღნიშნული მნიშვნელოვანია უახლოესი დასახლების მიმართულებით, ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურებით, მოსალოდნელი ზემოქმედების დასადგენად);
- ინფორმაცია გზშ-ის ფარგლებში ჩატარებული საბაზისო/სადიებო კვლევებისა და გზშ-ის ანგარიშის მომზადებისთვის გამოყენებული მეთოდების შესახებ;
- დასაქმებული ადამიანების რაოდენობა, მათ შორის დასაქმებულთა შორის ადგილობრივი მოსახლეობის წილი, ასევე პერსონალის პროფესიული და ტექნიკური სწავლების შესახებ ინფორმაცია.

4.1 გზშ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს საქართველოს მთავრობის 2018 წლის 8 ივნისის №325 დადგენილებით (ტექნიკური რეგლამენტის – ნარჩენების ინსინერაციისა და თანაინსინერაციის პირობების დამტკიცების თაობაზე) განსაზღვრული მოთხოვნების შესახებ დეტალური ინფორმაცია, მათ შორის:

- ინფორმაცია ინსინერაციისა და თანაინსინერაციის პროცესში წარმოქმნილი სითბოს შეძლებისდაგვარად გამოყენების შესახებ (მაგალითად, სითბოს ან ელექტროენერჯის კომბინირებული მიღება, ორთქლის გენერირება ან ცენტრალური გათბობის სისტემებში გამოყენება).

4.2 გზშ-ის ანგარიშში ნარჩენებთან დაკავშირებით წარმოდგენილი უნდა იქნას:

- დეტალური ინფორმაცია დასამუშავებელი/ინსინერაციის მიზნით გათვალისწინებული ნარჩენის კოდ(ებ)ის, დასახელებ(ებ)ის, წარმოშობის წყაროს და რაოდენობის შესახებ;
- დასამუშავებელი ნარჩენების კოდი და დასახელება, საქართველოს მთავრობის 2015 წლის 17 აგვისტოს N426 დადგენილების „სახეობებისა და მახასიათებლების მიხედვით ნარჩენების ნუსხისა და კლასიფიკაციის“ შესაბამისად;
- საწარმოს მოწყობა-ექსპლუატაციის ეტაპზე მოსალოდნელი ნარჩენების სახეობებისა და რაოდენობის შესახებ ინფორმაცია;
- დეტალური ინფორმაცია ინსინერაციის პროცესის შედეგად მიღებული ნარჩენების მართვის საკითხების შესახებ (მათი შეგროვების, დეტალური მახასიათებლების და შემდგომი მართვის საკითხების გათვალისწინებით); მათ შორის, დეტალური ინფორმაცია საწარმო პროცესის თანმდევი ნარჩენის-ნაცრის, ნაცრის რაოდენობის, დროებითი (დროებითი დასაწყობების ტერიტორიის აღწერა) და საბოლოო განთავსების შესახებ;
- ექსპლუატაციის ეტაპზე ნაცრის ფიზიკური და ქიმიური მახასიათებლების დადგენის მიზნით, გზშ-ის ანგარიშში აისახოს ინფორმაცია ნაცრის პერიოდული მონიტორინგის შესახებ;
- ინფორმაცია ინსინერაციის შედეგად მიღებულ ნაცარში სახიფათო-ტოქსიკური ელემენტის აღმოჩენის შემთხვევაში მათი დროებითი დასაწყობების უბნისა და შემდგომი მართვის შესახებ;
- მიზანშეწონილია საწარმოში დასამუშავებელი ნარჩენების დროებითი განთავსება მოხდეს განცალკევებით, თითოეული ნარჩენის სახეობის და მახასიათებლის მიხედვით;

- სკოპინგის ანგარიშის თანახმად, დაგეგმილი საქმიანობა ითვალისწინებს სხვადასხვა სახეობის სახიფათო და არასახიფათო ნარჩენების ინსინერაციას. სამინისტროს მიზანშეწონილად არ მიაჩნია შემდეგი ნარჩენების ინსინერაცია: 15 01 01; 15 01 02; 15 01 03; 15 01 06; 15 01 07; 15 01 09. ვინაიდან, ნარჩენების მართვის კანონმდებლობა, ისევე როგორც სტრატეგიული დოკუმენტები ორიენტირებულია ნარჩენების რეციკლირებასა და ენერჯის აღდგენაზე, ხოლო, ნარჩენების განთავსება, ნარჩენების მართვის იერარქიის ყველაზე დაბალ საფეხურს წარმოადგენს და იგი შეიძლება გამოყენებული იქნას მხოლოდ იმ შემთხვევაში თუ დამუშავების სხვა მეთოდები არ არის ხელმისაწვდომი;
- ამასთან, სკოპინგის ანგარიშში მოცემული ნარჩენები (07 02 01; 07 02 02; 07 02 03) არ არის შესაბამისობაში საქართველოს მთავრობის 2015 წლის 17 აგვისტოს N426 დადგენილების „სახეობებისა და მახასიათებლების მიხედვით ნარჩენების ნუსხისა და კლასიფიკაციასთან“, რაც გზმ-ის ეტაპზე საჭიროებს დაზუსტებას.

5. გარემოზე მოსალოდნელი ზემოქმედების შეფასება გარემოს თითოეული კომპონენტისათვის და პროექტის განხორციელების შედეგად მოსალოდნელი ზემოქმედებების შეჯამება მათ შორის:

- პროექტის ფარგლებში მოსალოდნელი ზემოქმედების შეფასება ატმოსფერულ ჰაერზე, სადაც გათვალისწინებული უნდა იყოს:
  - ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა გამოყოფისა და გაფრქვევის წყაროები (გენ-გეგმაზე მითითებით), გაფრქვეული მავნე ნივთიერებები, გაზნევის ანგარიში;
  - ატმოსფერულ ჰაერზე მოსალოდნელი ზემოქმედების პრევენციული და შემარბილებელი ღონისძიებები;
  - ინფორმაცია ჰაერგამწმენდი სისტემის შესახებ (ეფექტურობის დასაბუთებითა და საპასპორტო მონაცემების მითითებით);
  - ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის მონიტორინგის საკითხები;
- გზმ-ის ანგარიშს თან უნდა ახლდეს, შპს „შავი ზღვის ტერმინალის“ სახიფათო ნარჩენების ინსინერაციის საწარმოს გათვალისწინებით, განახლებული ატმოსფერულ ჰაერში გაფრქვეულ მავნე ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევის ნორმების პროექტი;
- პროექტის ფარგლებში ხმაურის გავრცელებით მოსალოდნელი ზემოქმედების შეფასება, საჭიროების შემთხვევაში შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებებისა და მონიტორინგის საკითხების მითითებით;
- ზემოქმედების შეფასება ნიადაგის ნაყოფიერ ფენაზე და გრუნტის ხარისხზე, განისაზღვროს ნიადაგის/გრუნტის დაბინძურების მაღალი რისკის უბნები და შემუშავდეს დაბინძურებისაგან დაცვის შესაბამისი პრევენციული ღონისძიებები და მონიტორინგის გეგმა;
- პროექტის ფარგლებში მოსალოდნელი ზემოქმედების შეფასება ბიოლოგიურ გარემოზე, მათ შორის:
  - გზმ-ის ანგარიშში აისახოს სათანადო კვლევაზე დაყრდნობით მომზადებული ინფორმაცია უშუალოდ პროექტის გავლენის ზონაში არსებულ ცხოველებზე (განსაკუთრებული ყურადღება გამახვილდეს

საერთაშორისო ხელშეკრულებებით და საქართველოს „წითელ ნუსხით“ დაცულ სახეობებზე) და ჰაბიტატებზე, მათზე შესაძლო ზემოქმედებაზე, ამ ზემოქმედების თავიდან აცილებაზე და საჭიროების შემთხვევაში საკომპენსაციო ღონისძიებებზე;

- განსაკუთრებული ყურადღება გამახვილდეს ფრინველებზე შესაძლო ზემოქმედებაზე, მათ შორის, ატმოსფერულ ჰაერში ნამწვი აირების გაფრქვევების შედეგად მოსალოდნელ ზემოქმედებაზე; ანგარიშში ასევე, მოცემული უნდა იყოს ანალიზი ამ კუთხით ზურმუხტის დამტკიცებულ საიტზე (კოლხეთი - GE0000006) მოსალოდნელი მნიშვნელოვანი ზემოქმედების შესახებ. ზემოაღნიშნული შეფასებისა და ანალიზის შედეგებიდან გამომდინარე, საჭიროების შემთხვევაში, მომზადდეს ზურმუხტის ქსელზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიში;
- გზშ-ის ფარგლებში შემუშავდეს ბიომრავალფეროვნების შემარბილებელი ღონისძიებების თავი და ბიომრავალფეროვნების მონიტორინგის გეგმა, სადაც აისახება ბიომრავალფეროვნების ცალკეულ კომპონენტებზე და შემარბილებელი ღონისძიებების ეფექტურობაზე დაკვირვების საკითხი;
- შესაძლო ზემოქმედების შეფასება გეოლოგიურ გარემოზე და საჭიროების შემთხვევაში შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;
- შესაძლო ზემოქმედების შეფასება ზედაპირულ და მიწისქვეშა/გრუნტის წყლებზე, განისაზღვროს ზედაპირული და მიწისქვეშა წყლების შესაძლო დაბინძურების რისკები, შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებების მითითებით;
- ნარჩენების წარმოქმნით, გავრცელებით მოსალოდნელი ზემოქმედების შეფასება და შესაბამისი პრევენციული ღონისძიებების შესახებ ინფორმაცია (ნარჩენების მართვის გეგმა);
- მნიშვნელოვანია გზშ-ის ანგარიშში დეტალურად იქნეს ასახული პროექტის განხორციელებით გამოწვეული ზემოქმედების შეფასება სოციალურ გარემოზე, ასევე განსაზღვრული იყოს ადამიანის ჯანმრთელობასთან, უსაფრთხოებასთან დაკავშირებული რისკები, შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებების მითითებით;
- შესაძლო ზემოქმედების შეფასება ისტორიულ-კულტურულ და არქეოლოგიურ ძეგლებზე;
- კუმულაციური ზემოქმედების შესახებ ინფორმაცია 500 მ-იან რადიუსში არსებული ობიექტების გათვალისწინებით. კუმულაციური ზემოქმედების შეფასება წარმოდგენილი უნდა იქნეს გარემოს თითოეული კომპონენტისთვის. **კუმულაციური ზემოქმედება სრულყოფილად იქნეს შეფასებული მოსახლეობის ჯანმრთელობაზე და სოციალურ გარემოზე.** კუმულაციურ ზემოქმედებასთან მიმართებაში განისაზღვროს შესაბამისი დეტალური შემარბილებელი ღონისძიებები (მათ შორის, ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა გაფრქვევის შემცირების კუთხით);
- გარემოზე შეუქცევადი ზემოქმედების შეფასება და მისი აუცილებლობის დასაბუთება;
- ავარიულ სიტუაციებზე რეაგირების დეტალური გეგმა;
- პროექტის ფარგლებში განსახორციელებელი **შემარბილებელი ღონისძიებების შემაჯამებელი გეგმა-გრაფიკი;**
- პროექტის ფარგლებში განსახორციელებელი **გარემოსდაცვითი მონიტორინგის შემაჯამებელი გეგმა-გრაფიკი** (საკონტროლო წერტილების,

მონიტორინგის სიხშირის, მეთოდის და ა.შ მითითებით), სადაც ატმოსფერულ ჰაერში ემისიებისა მინიმუზაციის მიზნით, გათვალისწინებული იქნება ინსტრუმენტული მონიტორინგი უახლოეს მოსახლესთან;

- სკოპინგის ეტაპზე საზოგადოების ინფორმირებისა და მათ მიერ წარმოდგენილი მოსაზრებებისა და შენიშვნების (მათ შორის საჯარო განხილვაზე დაფიქსირებული) შეფასება;
- გზშ-ის ფარგლებში შემუშავებული ძირითადი დასკვნები და საქმიანობის პროცესში განსახორციელებელი ძირითადი ღონისძიებები;

6. საკითხები/შენიშვნები, რომელიც გათვალისწინებული უნდა იქნეს გზშ-ის ანგარიშში:

- სკოპინგის ანგარიშის შესაბამისად სახიფათო ნარჩენები დროებით თავსდება 140 მ² ფართობის სათავსოში, სადაც დაგეგმილია ასევე ინსინერაციის შედეგად წარმოქმნილი ნაცრის განთავსება. სამინისტროში არსებული მონაცემების ანალიზით დგინდება, რომ აღნიშნულ ობიექტზე, კერძოდ შპს „შავი ზღვის ტერმინალის“ სახიფათო ნარჩენების დროებით განთავსებაზე 2021 წლის 11 იანვარს გაცემულია გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილება N 2-32 (№85 (16.09.2009) ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნა). №85 ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნის მიხედვით, სახიფათო ნარჩენების შემნახველი საწყობის ფართობი 108 მ²-ია, სადაც 50.25 მ³ ავზში თავსდება ტერმინალის ტერიტორიაზე თვის განმავლობაში წარმოქმნილი 15 მ³ სახიფათო ნარჩენი. **გამოვლენილი გარემოების გათვალისწინებით გზშ-ის ეტაპზე დაზუსტებას საჭიროებს:**

- ინფორმაცია სახიფათო ნარჩენების დროებით განთავსების ობიექტის შესახებ, შესაბამისი გზშ-ის ანგარიშისა და არსებული მდგომარეობის გათვალისწინებით;
- 2021 წლის 11 იანვარს გაცემული გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილებით (№85 (16.09.2009) ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნა) განსაზღვრული პირობების შესრულების მდგომარეობის შესახებ დეტალური ინფორმაცია (განხილული იქნეს თითოეული პირობის შესრულების საკითხი/ანალიზი);
- საპროექტო ინსინერატორისა და სახიფათო ნარჩენების დროებითი განთავსების ობიექტის ტექნიკური ან/და ფუნქციური ურთიერთკავშირის, მათ შორის სახიფათო ნარჩენების დროებითი განთავსების ობიექტზე ნაცრის განთავსების, შესახებ ინფორმაცია;
- ამასთან, საპროექტო და არსებული ობიექტის ურთიერთკავშირის გათვალისწინებით მიზანშეწონილია - ინსინერატორის მოწყობა-ექსპლუატაციის შესახებ გზშ-ის ანგარიშმა მოიცვას სახიფათო ნარჩენების დროებითი განთავსების ობიექტის (ფაქტობრივი მდგომარეობით) შესახებ დეტალური ინფორმაცია და კანონმდებლობის შესაბამისად, განხილული იქნეს 2021 წლის 11 იანვარს გაცემული გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების ძალადაკარგულად გამოცხადების საკითხი;
- სკოპინგის ანგარიშში (გვ. 6) აღნიშნულია, რომ „ინსინერატორის განთავსების წერტილიდან უახლოესი საცხოვრებელი სახლი (სოფ. ყულევი)

მდებარეობს ჩრდილო-აღმოსავლეთით, დაახლოებით 720 მ მანძილის დაშორებით“, აღნიშნული საკითხი საჭიროებს დაზუსტებას, ვინაიდან ელექტრონული გადამოწმების შედეგად დადგინდა, რომ ინსინერატორის განთავსების ადგილიდან 380 მეტრში ფიქსირდება შენობა-ნაგებობა, რომელიც შესაძლოა წარმოადგენდეს საცხოვრებელ სახლს;

- დაზუსტებას საჭიროებს ინფორმაცია ტექნოლოგიური ალტერნატივების შესახებ, მათ შორის გზშ-ის ეტაპზე წარმოდგენილი უნდა იქნეს ნარჩენების მართვის (მაგ: გადამუშავება) ალტერნატივების შესახებ ინფორმაცია შერჩეული მეთოდის გარემოსდაცვითი უპირატესობის დასაბუთების მითითებით;
  - გზშ-ის ეტაპზე დაზუსტდეს ინფორმაცია კონკრეტულად საპროექტო ინსინერატორისათვის გათვალისწინებული სამუშაო რეჟიმისა და წარმადობის შესახებ. მათ შორის წარმოდგენილი იქნეს ყულევის ნავთობისა და ნავთობპროდუქტების გადასატვირთი საზღვაო ტერმინალის საქმიანობის შედეგად/ტერიტორიაზე წარმოქმნილი, ინსინერაციას დაქვემდებარებული სახიფათო ნარჩენების ზუსტი რაოდენობა და ინსინერატორის საპროექტო წარმადობა განისაზღვროს უშუალოდ ინსინერაციას დაქვემდებარებული ნარჩენების რაოდენობის მიხედვით;
  - ინსინერაციას დაქვემდებარებული არასახიფათო ნარჩენების რაოდენობის შესახებ დაზუსტებული ინფორმაცია;
  - გზშ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი იქნეს ინფორმაცია შპს „შავი ზღვის ტერმინალის“ ტერიტორიაზე გაცემული გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილებებისა და აღნიშნული გადაწყვეტილებებით განსაზღვრული საქმიანობების შესახებ;
  - მნიშვნელოვანია გზშ-ის ეტაპზე დაზუსტდეს დიზელის სამარაგო რეზერვუარის მოცულობის, ასევე ნავთობპროდუქტების გარემოში მოხვედრის პრევენციის მიზნით, რეზერვუარის განთავსების ადგილზე გათვალისწინებული ღონისძიებების შესახებ ინფორმაცია;
  - დაზუსტებას საჭიროებს დასუფთავების/მორეცხვის შედეგად წარმოქმნილი ჩამდინარე წყლების მართვის საკითხები;
  - ინსინერატორში ნარჩენების ჩატვირთვის ტექნოლოგიის შესახებ დაზუსტებული ინფორმაცია;
  - ნარჩენების დროებითი განთავსების ობიექტისა და საპროექტო ინსინერატორის ურთიერთგანლაგების ამსახველი სქემა;
  - სკოპინგის ანგარიშის მიხედვით საპროექტო ინსინერატორის მაქსიმალური წარმადობა - 260 კგ/სთ შეადგენს, ამასთან აღნიშნულია, რომ „გამოყენებული იქნება ECO-1000 ტიპის ინსინერატორი საპროექტო წარმადობით საშუალოდ - 240 კგ/სთ“, რაც გზშ-ის ეტაპზე საჭიროებს დაზუსტებას.
- გზშ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს ინფორმაცია სკოპინგის დასკვნით გათვალისწინებული თითოეული საკითხების შესაბამისად (ერთიანი ცხრილის სახით).

დასკვნითი ნაწილი:

სკოპინგის დასკვნის მიღების მიზნით სამინისტროში შპს „შავი ზღვის ტერმინალის“ მიერ წარმოდგენილ - ხობის მუნიციპალიტეტში, სოფ. ყულევში სახიფათო ნარჩენების ინსინერაციის საწარმოს მოწყობა-ექსპლუატაციის, პროექტზე სავალდებულოა გზმ-ის ანგარიში მომზადდეს წინამდებარე სკოპინგის დასკვნით გათვალისწინებული კვლევების, მოსაპოვებელი, შესასწავლი ინფორმაციის და წარმოსადგენი დოკუმენტაციის მიხედვით. გზმ-ის ანგარიში შედგენილი უნდა იყოს მოქმედი კანონმდებლობის, განსაკუთრებით სკოპინგის დასკვნით განსაზღვრული მითითებების სრული დაცვით.